

A Közkórházi Orvostársulat és Semmelweis Ignác Fülöp

Semmelweis Ignác Fülöpről, a szülészeti és nőgyógyászati magyar egyetemi tanáráról sokat olvashatunk, könyveket, folyóiratokat, tudományos cikkeket; nézhetünk emléktáblákat és filmeket.

2018 – emlékévként, évforduló, születésének immár 200. éve. Az emlékezés erkölcsi kötelem. Főhajtás.

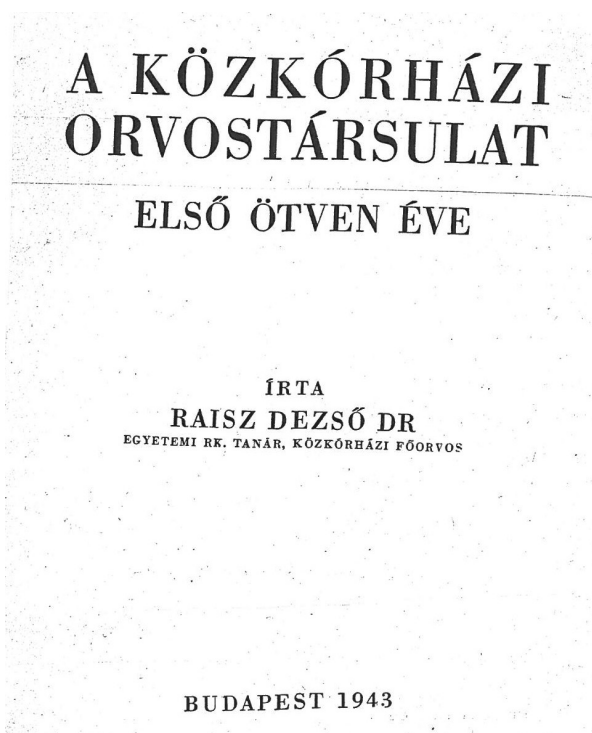
Az orvostörténeti szakirodalom alig foglalkozik a Közkórházi Orvostársulattal, pedig az sokat tett „az anyák megmentője” emlékének ápolásáért. 1943-ban jelent meg a Társulat első ötven évének története (1. ábra).

A Közkórházi Orvostársulatot 1894-ben alapították, 1942-ig 17 elnöke volt. 1943-ban az emlékkötet szerzője, Raisz Dezső (1890–1969) volt az elnök. A Társulat évente Semmelweis-emlékelőadást tartott. Az előadók a magyar orvostudomány jelesei voltak. Köztük például egyik legnagyobb sebészünk, Pólya Jenő (1876–1945). Ő kétszer is előadott. Az előadások közül kiemelhető a fülészeti professzorának, Rejtő Sándornak (1888–1945) 1939-ben tartott előadása „Semmelweis tana és az otogen sepsis” címmel.

Az említett Emlékkönyvben értékes adatok olvashatók az 1917 júniusában tartott igazgatótanácsi ülésről [1], amelyen Mansfeld Ottó főorvos javaslatára elhatározták, hogy ezentúl a közgyűlés ünnepi előadóját Semmelweis-emlékéremmel jutalmazzák. Az 1919. december 20-i

2. ábra | A Semmelweis-emlékérem

1. ábra | A Közkórházi Orvostársulat Emlékkönyve

3. ábra | A Rókus Kórház emléktáblája

4. ábra | Az emléktábla szövege

ülésen Manninger Vilmos már be is mutatja a Semmelweis-plakett mintáját. Az érem 1921-ben készült el (2. ábra).

A Társulat 1928-tól minden évben Évkönyvet adott ki, 1935-től pedig az Évkönyv közli a közgyűlésen tartott Semmelweis-előadás teljes szövegét is. 1937-től az

Évkönyv címlapján a Semmelweis-emlékérem dombornyomatát viseli, első lapján pedig annak az emléktáblának képét, amelyet a Társulat Semmelweis emlékére a Rókus-kórház homlokzatán helyezett el (3. ábra).

Az emléktábla történetét így írja le a Társulat Emlékönyve: (3., 4., 5. oldal szövege) „Az Igazgatótanács 1933. május 3-án ... a magyar haza dicsőségére” (4. ábra).

A Közkórházi Orvostársulat a II. világháború idején szűnt meg.

E sorok írója a magyar szülészet-nőgyógyászat egyik jeles képviselőjének, Dr. Lóránd Sándor egyetemi tanárnak a segítségével jött e világra. Később a tanítványa lettem, és meghívott munkatársának. Tőle hallottam az első Semmelweis-előadást az újpesti Árpád Kórház előadótermében. Elhozta a jeles előd egyik képét, és elmondta, hogy egy-egy ilyen kép van professzori szobájában, a szülőszobában és otthoni rendelőjében. Boldog, amikor az egészséges édesanyák rámosolyognak újszülöttükre. Semmelweisről emlékezem – fejezte be –, hogy mindannyiunk példaképe legyen, és folytassák az Orvos hivatását: az édesanyákat szerető gondoskodást.

A szerző e helyen is köszöni *Nyiri Krisztina* értékes kreativitását.

Irodalom

- [1] Raisz D. The first fifty years of the Public Hospital Medical Society. [A Közkórházi Orvostársulat első ötven éve.] Budapest, 1943. [Hungarian]

Vértés László dr.

„*Nil sine magno vita labore dedit mortalibus.*”
(Az élet küzdelmek nélkül nem ad semmit a halandóknak.)